

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 2055/06
03.05.2007. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija Snežane Andrejević, predsednika veća, Sonje Brkić, Spomenke Zarić, Slađane Nakić-Momirović i Jelene Borovac, članova veća, u parnici tužioca AA, čiji je punomoćnik AB advokat, protiv tužene Republike Srbije koju zastupa Republičko javno pravobranilaštvo, radi naknade štete, odlučujući o reviziji tužioca izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Beogradu Gž.3010/06 od 17.5.2006. godine, u sednici održanoj 3.5.2007. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana revizija tužioca izjavljena protiv presude Okružnog suda u Beogradu Gž.3010/06 od 17.5.2006. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Prvog opštinskog suda u Beogradu P.4984/04 od 25.11.2005. godine, odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtev kojim je tužilac tražio da se obaveže tužena da mu na ime naknade nematerijalne štete zbog pretrpljenih duševnih bolova zbog smrti bliskog lica i pretrpljenog straha isplati iznos od 200.000.000,00 dinara sa zakonskom zateznom kamatom od 25.11.2005. godine pa do isplate.

Odlučujući o žalbi tužioca Okružni sud u Beogradu je presudom Gž.3010/06 od 17.5.2006. godine odbio žalbu kao neosnovanu i potvrdio prvostepenu presudu te odbio zahtev tužioca za naknadu troškova drugostepenog postupka.

Protiv navedene drugostepene presude tužilac je blagovremeno izjavio reviziju zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pravilnost pobijane presude u smislu člana 399. ZPP, Vrhovni sud je našao da revizija nije osnovana.

U provedenom postupku nije učinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz člana 361. stav 2. tačka 9. ZPP na koju Vrhovni sud pazi po službenoj dužnosti, kao ni bitna povreda iz člana 361. stav 2. tačka 12. ZPP na koju u reviziji ukazuje tužilac. Naime, nižestepene presude sadrže jasne razloge o odlučnim činjenicama.

Tokom postupka je utvrđeno da je tužilac za štetni događaj koji se dogodio 1944. godine a na kome je zasnovan zahtev za naknadu nematerijalne štete za pretrpljene duševne bolove zbog pogibije bliskog srodnika i pretrpljenog straha, saznao 1945. godine a tužbu u ovoj parnici za naknadu štete podneo je 7.6.2004. godine. Imajući u vidu činjenične navode tužbe u kojima tužilac navodi da mu je šteta koja se ogleda u duševnom bolu zbog smrti bliskog lica i pretrpljenog straha pričinjena krivičnim delom koje je za posledicu imalo lišenje života tužiočevog oca od strane radnika OZN-e organa pravnog prethodnika tuženog, bez upuštanja u osnovanost činjeničnih navoda u pogledu postojanja krivičnog dela, nižestepeni sudovi su zaključili da je istaknuti prigovor zastarelosti potraživanja osnovan. Prema pravnim pravilima iz Paragrafa 939. Srpskog građanskog zakonika pravo zahtevati naknadu štete zastareva u roku od 3 godine od dana kada je šteta nastala a ako je šteta pričinjena krivičnim delom u roku od 24 godine kada je krivično delo izvršeno. Kako je tužilac za štetni događaj saznao 1945. godine a tužbu je u ovom postupku podneo 17.6.2004. godine, nižestepeni sudovi su zakučili da je potraživanje tužioca za naknadu štete u smislu pravnih pravila iz Paragrafa 939. SGZ zastarelo.

Pravilno su nižestepeni sudovi odbili tužbeni zahtev kojim je tužilac tražio naknadu nematerijalne štete na ime pretrpljenih duševnih bolova zbog smrti bliskog lica i pretrpljenog straha a na pravilnost pobijane odluke nije od uticaja pogrešna primena materijalnog prava.

Naime, članom 1. Zakona o rehabilitaciji ("Službeni glasnik RS", br.33/06) koji je stupio na snagu 25.4.2006. godine je propisano da se tim zakonom uređuje rehabilitacija lica koja su bez sudske ili administrativne odluke ili sudskom ili administrativnom odlukom lišena, iz političkih ili ideoloških razloga, života, slobode ili nekih drugih prava od 6.4.1941. godine do dana stupanja na snagu ovog zakona, a imala su prebivalište na teritoriji Republike Srbije. Pravo na naknadu štete i pravo na povraćaj konfiskovane imovine rehabilitovanog lica uređiće se posebnim zakonom shodno članu 8. istog zakona.

Na osnovu napred navedenog, u konkretnom slučaju, se ne radi o zastarelosti potraživanja naknade nematerijalne štete po opštim propisima već je, shodno članu 8 u vezi člana 1. Zakona o rehabilitaciji, kao posebnom propisu koji je bio na snazi u vreme donošenja pobijane drugostepene odluke, postavljeni tužbeni zahtev preuranjen. Kako zahtev za činidbu nije dospelo do zaključenja glavne rasprave shodno članu 331. ZPP, obzirom da će se pravo na naknadu štete lica rehabilitovanih pravosnažnom sudskom odlukom, odnosno njihovih

pravnih sledbenika urediti posebnim zakonom, sud je pravilno odbio tužbeni zahtev, a dospelost činidbe je materijalno pravna pretpostavka za donošenje presude kojom bi sud naložio tuženom izvršenje određene činidbe, u konkretnom slučaju isplatu traženog novčanog iznosa na ime naknade nematerijalne štete.

Osim toga, o zahtevima za rehabilitaciju po Zakonu o rehabilitaciji odlučuje Okružni sud shodno pravilima vanparničnog postupka, a ne Opštinski sud po pravilima Zakona o parničnom postupku, a pravosnažna odluka o rehabilitaciji je osnov za naknadu ovakve štete.

Sa iznetih razloga, Vrhovni sud je na osnovu člana 405. ZPP odlučio kao u izreci.

Predsednik veća-sudija,

Snežana Andrejević, s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

sd